

Den smalle bog

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 3. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Meningsløshedens mani

Gerard Reve: "Aftenerne", roman, oversat til dansk af Lise Bøgh-Sørensen, TURBINE 2018, 294 sider, 249,95 kr. Af Solvej Paabøl Andersen...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden klassikerlæsninger, fra 1. jan. 2019 klummen En litterær refleksion, samt skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. **Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten** står de foregående indlæg. **Længere nede i højrespalten** kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. **Længere ned i venstrespalten** er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Flere indlæg fra Den smalle bog

-

LYKKE-PER Lykke-Per som tidsbillede af Danmark Klassikerlæsning. Henrik Pontoppidan: "Lykke-Per", 1904/05. Bille August kommer i disse dage med en TV-serie og biografilm, der er b...

-

Det mere mytologiske kragetof "KRAGER" Et portræt af Cord Riechelmann - Forlaget Vandkunsten 155 sider, Indbundet,

fredag den 23. november 2018

Gåder vi rækker hinanden

Jens Carl Sanderhoff
Europas floder
Djævelens protegé
Død mands manifest
(Forlaget Wunderbuch 2016-2017)

Af Anders Møller Gade

1: Jens Carl Sanderhoff - Europas floder

Jens Carl Sanderhoffs roman *Europas floder* er første del af en trilogi udgivet på forlaget Wunderbuch. Sanderhoff har flere udgivelser bag sig, heraf en række under pseudonymet Tage Allie Borges, senest *Selvanskriver* udkommet på forlaget Arme. Han har også under navnet Tage Allie Borges arbejdet sammen med digteren Ejler Nyhavn

Floder

Jens Carl Sanderhoffs roman "Europas floder" er som et lysende orgel af glas på en moden kornmark indhyllet i nattens mørke. Stor og mærkelig. Og det er den fornemmelse man som læser sidder tilbage med. En stor og mærkelig fornemmelse af at være til i dette liv.

I romanen møder vi 9 personer der ikke kender hinanden på forhånd, men et har de til fælles. De skal alle til deres vens begravelse i Gl. Skørping landsbykirke. Alle har de fået besked fra et advokat firma om en arv. Deres fælles ven, som vi ikke får meget at vide om, har på et eller andet tidspunkt optrådt i deres liv på på den ene eller anden mere eller mindre omsiggribende måde. De 9 meget forskellige personer, det være sig fx en kunstmaler, en fløjtenist, en fadermorder og en almindelig familiefar, begiver sig af forskellige årsager afsted gennem Danmark for at deltage i begravelsen.

Romanen er inddelt i 9 dele, en del til hver person. Delen kaldes vandringer. Hver vandring er delt i to. Den ene del består af en række nedslag i personernes liv, fx sansninger, problemer eller oplevelse. Nedslagene, eller floderne om man vil, er stærke poetiske frembringelser. Afrevet stumper af tid. Uordnet. En pludselige opstået støj, grebet og frembragt i sproget. Floderne står på den vis som en poetiske måde, et poetiske forsøg på at gribe den menneskelige væren. Som her hos personen Maria Juul Jensen:

"Hun mærkede sig selv med en gigantisk følelse. Hun lod den ukendte strøm rive alt med sig. Udløsningen gjorde hende bange. Hjertet hamrede af sted, og hun troede et øjeblik, at hun havde gjort noget, der var farligt, at hun måske skulle dø, og hun begyndte at græde. Langsomt faldt pulsen ned igen, og mens hun lå på sengen, forstod hun helt sprødt og ukompliceret, at hun skulle dø en dag".

Den seksuelle lyst, orgasmens tilfredsstillelse, menneskets udtryk kødelige eksistens sammenkædes med erfaringen af at det kød er forgængeligt, at lysten til livet er sammenføjet med smerten ved livet, at vi en dag skal dø.

Havet

Den anden del af vandringen har fået navn efter det hav floderne udmunder i. Det hav kalder Sanderhoff for nuet. Dette består af en længere sammenhængende beskrivelse af de 9 personers rejse gennem Danmark til begravelsen i Gl. Skørping landsbykirke.

Gåder vi rækker hinanden

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2018 (41)
 - december (1)
 - ▼ november (4)
 - Gåder vi rækker hinanden
 - Meningsløshedens mani
 - Verden som vi opfandt undervejs
 - Den ikoniske danske stol
 - oktober (4)
 - september (4)
 - august (3)
 - juli (5)
 - juni (4)
 - maj (4)
 - april (3)
 - marts (3)
 - februar (3)
 - januar (3)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (54)
- dagbøger (1)
- digtsamling (20)
- essay (3)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (6)
- klassikerlæsning (10)
- kunstbog (3)
- lyrik (2)
- noveller (3)

229,95 kr Af Jes Nysten Er man almindelig bruger...

-

En klagesang, en protest
Peter-Clement Woetmann: "Bag bakkerne, kysten. En klagesang", Kronstork 2017, 64 sider, 129 kr.
Af Egil Hvid-Olsen Et enkeltstående...

Litteraturen, bevægelsen, teksten

- Floret
- Hver mandag
- Hybenblod (Linda Nørgaards blog)
- Knud Steffen (Nielsens blog)
- Slagtryk

Nettidsskrifter: Litteratur - Artikler og kritik

- Kornkammer
- Lithub
- Litteraturnu
- Modspor

Nettidsskrifter: Kulturmagasiner og det, der ligner

- Atlas Magasin
- Ikaros
- Kunsten nu
- Vink København

Hvert hav indledes med sætningen "Set ud fra ligner alle mennesker hinanden. De er summen af behov indfarvet af særhed". Dette punkt spiller op mod sætningen, der indleder roman "Viden bevæger sig og afspejler den, der søger den". Disse to punkter samler sig i nuet, i havet, som dermed fungerer som metafor for identiteten. Den, der søger viden er summen af behov og særhed. Den, der søger viden bevæges af den, bevæger sig og forbliver således ikke den samme.

De 9 personer i romanen har hver i sig noget med sig i bagagen, en traumastisk oplevelse, der danner klangbund for deres selvpfattelse. Dette er egentlig, i Sanderhoffs optik, vil jeg mene, deres tragedie i livet. De er stoppet op. De er sådan. Livet er nok sådan.

Men nu har de af forskellige grunde sat sig i bevægelse mod en begravelse. En bevægelse mod en begravelse af deres egen selvpfattelse. De ser det endnu ikke. Nok ser de ud som adskilte bevægelser, men vi ser dem alligevel som dele af det hele. At dem de er peger udover dem selv.

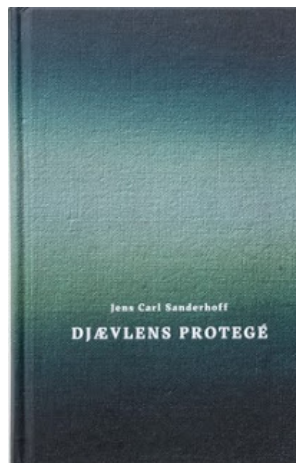
Sanderhoff har her skabt en stor og smuk metafor, som tegner et kort over menneskelivets forløb, der når det betragtes fra oven, som på kort, viser sig at være større end det enkelte menneske selv.

Livet er livet. Kan vi sige mere? Stringent? Logisk set? Men vi siger mere, vi vil vide mere, have forklaring, mening, betydning og forståelse. Og vil vi nærme os dette liv, forstå, forklare det, have viden om det, må vi forlade den tautologiske stilstand. Og netop sproget muliggøre dette, muliggøre identifikationen med noget andet. Sproget er det mægtigste organ hedder det et sted i romanen. En bevægelse sættes i gang, en søgen er indledt, en vandring påbegyndt. Gør det endelige med Jens Carl Sanderhoffs "Europas floder". Gør det for pokker!

2: Jens Carl Sanderhoff - Djævlens Protegé.

Jens Carl Sanderhoffs roman "Djævlens Protegé" er den anden i rækken af trilogien, der indledes med "Europas floder" og som her i år 2017 fuldendes med sidste del "Død mands manifest".

Forgænger "Europas Floder" tog os med ind i 9 forskellige menneskers liv. Gennem en række nedslag, eller øjeblikke om man vil, gav Jens Carl Sanderhoff os en stærk poetisk indfarvning af den 9 menneskers tilværelse.

I "Djævlens protegé" følger vi igen de 9 personer. Denne gang henover en weekend i en spejderhytte.

Der er hos Sanderhoff tale om både et sprogligt skiftet, væk fra de poetiske øjeblikbilleder til en nøgtern funklende prosa, og et blik på den menneskelige væren væk fra den poetisk indfarvning til et psykologisk.

Den døde trækker i trådene og de levende danser

I forgænger "Europas floder" var de 9 personer på vej til deres vens begravelse. Den begravelse er her i begyndelsen af "Djævlens protegé" netop overstået, men det er de 9 personers rejse langt fra. Den ven de netop har lagt i graven, og som på den ene mere eller mindre omsiggribende måde prægede deres liv, sender stadig, fra sin side af graven, signaler afsted mod dem. Der findes nemlig et testamente, som skal læses op i en afsides liggende spejderhytte. Testamentet afslører en arv, som de 9 kan få del i, hvis de weekenden over, i spejderhytten, påtager sig en række opgaver.

De 9 personers samtaler, deres gøren og laden bliver overvåget og registreret. Således kan der ved weekendens slutning gøres op og arven kan fordeles til den rette. Romanen udspiller sig henover denne weekend, hvor alle på hver sin vis deltager i dette bizarre set-up. På den vis minder det mest af alt om et reality show, hvor alt er arrangeret, redigeret, overvåget og deltagerne castet til forskellige roller. Og her melder spørgsmålene sig, hvor langt er man selv villig til at gå, hvor meget af sig selv vil man sætte på spil, i denne leg, en leg med ens jeg. Som Sanderhoff selv er ind på i sin indledning:

" Men mest af alt bliver det et opgør, hvor deres personlige suverænitet sættes på prøve, udfordret gennem den afdøde vens eksperimenter med

- prosa (3)
- prosadigt (1)
- roman (13)

Slå op i Den smalle bog

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Sidevisninger i alt

83,888

deres selvopfattelse, og han intrikate greb om deres selvforståelse. Han sætter dem i scene. Han udfordrer dem gennem prøvelser, der presser dem ud af de klassiske, psykologiske adfærdsmønstre”.

Ingen sætter sig for alvor imod denne iscenesættelse. Personerne minder og opfører sig romanen igennem som deres afdøde vens marionetter. Den døde trækker i trådene og de levende danser.

Et brændende vindue.

Sanderhoffs roman er således ikke en roman om opgøret med en umyndiggørende autoritet. Se blot her, hvor et af gruppens kvindelige medlemmer taler om de forskellige eksperimenter deres afdøde ven udsatte dem for:

“Han barberede engang min kusse. Det var en del af et totalt grænseoverskridende eksperiment, han udsatte mig for. Han ville få mig til at spille bedre, mere intimt, men det virkede kun ophidsende. Det var sådan set også godt”.

En afsluttende replik, der er en undskyldning, en begrundelse, en meningsgivende replik, der skal underbygge at det var i orden det han gjorde. For han gjorde netop noget, gjorde hende til et eller andet.

Dette er gældende for alle personerne i romanen, at de har et stærkt, ja næsten sygelig behov for at blive defineret, at være noget, at blive tildelt en identitet.

Det er som at se ind gennem et brændende vindue. Ind i vores selvopfattelse, vores liv som moderne mennesker pendulerende mellem frihedens individualitet og netop usikkerheden overfor denne udtryk i behovet for at høre til noget, behovet for at slå alting, særligt spørgsmålet om hvem er jeg, fast i en endelig færdig form. Og på den vis er Sanderhoffs roman en stærk indsigt i menneskets selverkendelse, eller mangle på samme, og behovet for at blive optaget i gruppen med de dynamikker der nu hører med i en sådan.

Kunstens mulighed

I forgængerens “Europas floder”, fulgte vi i de 9 personers livsforløb. Det dannede en struktur, som ovenfra set, lignede floder i et landskab. Floder som alle munder ud i hav. Dette hav brugte Sanderhoff som en metafor for nuet. Det er i dette nu vi befinder os i, i “Djævlens protegé” eller i det mindste på kanten ved et nu, hvor de 9 står overfor at blive en del af noget, der er større end dem selv.

Netop denne tanke bringer Sanderhoffs trilogi i slægt med Peer Hultbergs “Byen og verden” og Peter Seebergs “Ved havet” og sammes “Om fjorten dage”. Ligeledes leder dette på næsten unægtelig vis til en tanke om kunstens, navnlig romanens mulighed for at være det sted hvor vores splinterede verden og sjæle kan samles og i kunsten, i romanen overskue dette menneskeliv i dets helhed. Hævdelsen herfra lyder på, om ikke Sanderhoffs to romaner indtil videre er en kraftig modpol til medieverdens enten - eller logik og en stadig påmindelse om kunstens evner og ikke mindst romanens mulighed for at belyse den menneskelige tilværelse i dens helhed, i al dens relativitet og flertydighed? Døm selv!

3 Jens Carl Sanderhoff: Død mands manifest

Med romanen “Død mands manifest” når vi til vejs ende i Sanderhoffs romantrilogi, der foruden “Død mands manifest” består af “Europas floder” og “Djævlens protegé”. Det er en stor og værdig afslutning på trilogien. På en gang en foruroligende og fortryllende smuk undersøgelse af grundlæggende spørgsmål om menneskets væren. Det er en bedrift, som fortjener en fremtrædende plads i det danske litteratur landskab.

Hvem er jeg?

“Men hvem er jeg? Hvilket sted findes jeg?”. Sådan spørges der et sted i Jens Carl Sanderhoffs “Død mands manifest”. Det er spørgsmål, der ligger som grundsten under hele hans trilogi, som vel bedst kan betegnes som en tour de force ud i det moderne menneskes søgen efter sin identitet, i en søgen efter af forstå dets egen væren.

Spørgsmålene følger også digteren Ida, der i romanens indeledning er på vej i tog mod det hus i Freiburg hun har arvet fra hendes mystiske ven fra fortiden. Vi følger hende på rejsen og i det liv hun begynder i Freiburg. Det bliver en rejse og ankomst til det nye liv i det tyske, som er præget af hendes kampe med at finde vej til og forstå sig selv. Særligt for Ida er det en kamp med hendes traumatiske fortid. En fortid, som rider hendes sind som en mare, som fx her:

“Forstanderens lugt, hans tøj. Han ligende noget nogen havde glemt midt i halvtredserne. De andre børns ansigtsudtryk, de morgener der fulgte efter deres ufrivillige natlige besøg; deres slukkede blikke, deres blegthed.

Hun overvældes af minder, mens hun lå på køkkengulvet og tårerne løb uhindrede over næseroden og dryppede ned på gulvet...”.

Idas historie er dog ikke en histoire om en magtsløshed over for ens fortid. Hun forsøger at frigøre hendes ødelagt og sår gabende sind igennem kunsten, og som en sonde glide ud i verdens åbne dyb og her finde et fælles menneskeligt rum, hvori, der er mulighed for at forstå og erkende det liv der der hendes eget. Det er dog ikke altid, som ordlyden måske ligger op til, en lykkelig og forløsende sag. Sanderhoff lader os forstå, at nok kan Ida opleve at hun rykkere tættere på sig selv og hendes fortid, men det er ikke en erkendelse og forståelse som løser eller forløse hende fra den. Hun er uløseligt sømnet til den. Det er kun den tid der er nu og den tid, der kommer hun kan gøre sig forhåbninger om at styre.

Gåde.

Livet. Det store og ufattelige. Hvordan skal vi begynde at begribe det, forstå det? Som romanen skrider frem oplever Ida flere besynderlige og ubegribelige ting i huset i Freiburg. Hun finder bla. et manifest forfattet af hendes mystiske ven. Manifestet er et dokument, hvor i den mystiske ven, der tilsyneladende hedder Leif og er dødelig mærket af sygdom, har nedfældet sine tanker om sig selv, verden og de mennesker og de liv han kom i berøring med. I Manifestet afsløres det, at den egentlig hovedperson i hele trilogien er Leif. Han skriver:
“Det gik op for mig, at hvis jeg ville huskes, så skulle jeg præge et andet menneske, så det aldrig ville glemme mig og i sin fascination eller afsky eller kærlighed eller undren begyndte at digte om mig, eller male mig, eller spille mig eller bygge noget, der skulle bære mit navn. Jeg valgte det første. Jeg valgte dig, Ida”.

Han har på metafysisk vis sat hele denne virkelighed i scene for at blive husket. Er manifestet og trilogien således ikke dels et udtryk for den menneskelige forfængeligheds ønske om at blive husket, ja vel på den vis skrive sig ind i udødeligheden, og dels udtryk for den menneskelige viljes ønske om at være betydningsbærende og meningsgivende i denne verden?

Er hele denne trilogi så ikke en særegen konstruktion stablet på benene for øjnene af os. En virkelighed skabt i sprog. Og alt mens dette sære og gådefulde rulles ud foran os kigger vi og kigger igen for at erfare at dette værk, disse personer spejler de der kigger, spejler det gådefulde i vores væren. Dette er romanens og trilogiens største bedrift - at række os den gåde vi er.

Indsendt af [Jakob Brønnum](#)

Etiketter: [boganmeldelse](#), [roman](#)

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Angiv din kommentar...

Kommenter som: Google-konto ▼

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejser tema. Leveret af [Blogger](#).